

usnesení ÚS 3203/13

II.ÚS 3203/13 ze dne 5. 11. 2014

Česká republika

USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka, soudce Radovana Suchánka a soudce zpravodaje Pavla Rychetského ve věci ústavní stížnosti stěžovatelky Plzeňský Prazdroj, a.s., se sídlem U Prazdroje 7, 304 97 Plzeň, právně zastoupené JUDr. Natašou Randlovou, advokátkou se sídlem Hvězdova 1716/2b, 140 78 Praha 4, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 7. 2013 č. j. 21 Cdo 1831/2013-167, rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 3. 2013 č. j. 12 Co 772/2012-133 a rozsudku Okresního soudu Plzeň - město ze dne 29. 8. 2012 č. j. 34 C 672/2011-97, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění:

1. Včas podanou ústavní stížností, jež byla Ústavnímu soudu doručena dne 21. 10. 2013, a která ze zákonného hlediska splňuje všechny formální náležitosti, se stěžovatelka domáhá zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí. Má za to, že jimi byla zasažena její práva garantovaná čl. 2 odst. 4 Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") a čl. 2 odst. 2 a 3, čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod.

2. Stěžovatelka ve své ústavní stížnosti rekapituluje soudní řízení a zpochybňuje rozhodnutí obecných soudů zejména pro jejich nesprávné posouzení věci a svévolnou interpretaci a aplikaci práva v rozporu s ústavně zaručeným principem autonomie vůle účastníků smluvních vztahů.

3. Stěžovatelka uzavřela s Ing. Bc. Markétou Hubyčovou (dále jen "vedlejší účastnice") 1. 11. 2010 smlouvu o pracovním poměru. Pracovní poměr trval do 31. 7. 2011, kdy byl ukončen na základě dohody o rozvázání pracovního poměru. Během doby trvání pracovního poměru byla 7. 2. 2011 mezi stěžovatelkou a vedlejší účastnicí uzavřena dohoda o konkurenční doložce (§ 310 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce), ve které se vedlejší účastnice zavázala po dobu 6 měsíců po skončení pracovního poměru nevykonávat shodnou či obdobnou činnost jakou realizuje stěžovatelka a stěžovatelka se zavázala vyplácet jí po danou dobu finanční náhradu. Dne 19. 7. 2011 měla stěžovatelka informovat vedlejší účastnici o odstoupení od sjednané konkurenční doložky bez udání jakéhokoliv důvodu a toto oznámení bylo vedlejší účastnici doručeno 4. 8. 2011.

4. V řízení před obecnými soudy se vedlejší účastnice domáhala vydání rozhodnutí, kterým by stěžovatelce byla uložena povinnost uhradit finanční částku dohodnutou v konkurenční doložce z důvodu nevypovězení konkurenční doložky před ukončením pracovního poměru.

5. Obecné soudy vzaly za prokázaný vznik a ukončení pracovního poměru a podepsání konkurenční doložky. Nicméně ujednání mezi stranami dle čl. VII konkurenční doložky, kdy má zaměstnavatel právo odstoupit od této doložky, a to i bez udání důvodu, shledaly soudy jako neplatné. Poukázaly zejména na to, že při subsidiární aplikaci § 48 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, je nutné vycházet taktéž ze základních zásad pracovního práva. Umožněním odstoupení od konkurenční doložky bez udání důvodu by byl narušen princip ochrany zaměstnance v pracovněprávních vztazích, neboť by

se tím zaměstnanec dostal oproti zaměstnavateli do méně výhodného postavení; zaměstnanci končí pracovní poměr při současném sjednání konkurenční doložky jsou totiž v důsledku jejího respektování výrazně omezeni při hledání nového uplatnění na trhu práce. Interpretace, dle níž by zaměstnavatel mohl odstoupit od svého závazku platit zaměstnanci po určitou dobu peněžité vyrovnání, v krajním případě až poslední den trvání pracovního poměru, a to dokonce bez udání jakéhokoliv důvodu, není akceptovatelná, neboť by vedla k narušení principu právní jistoty zaměstnance. Nadto by byl v daném případě postup stěžovatelky při odstoupení od konkurenční doložky v rozporu s dobrými mravy. Tím, že stěžovatelka neuvedla důvod odstoupení od konkurenční doložky, nebyla daná doložka řádně vypovězena a závazky z ní i nadále přetrvávají. V důsledku toho soudy vedlejší účastníci vyhověly, a uložily stěžovateli povinnost vyplatit vedlejší účastníci peněžité plnění ve výši 393 594 Kč s úroky z prodlení a zaplatit náhradu nákladů řízení.

6. Stěžovatelka napadla rozsudek krajského soudu dovoláním. Nejvyšší soud nicméně dovolání odmítl. Poukázal na to, že rozhodnutí krajského soudu je v souladu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu (srov. 21 Cdo 4986/2010, 21 Cdo 4339/2011, 21 Cdo 18/2012).

7. Po obeznámení se s ústavní stížností a přiloženými rozhodnutími Ústavní soud dospěl k závěru, že ústavní stížnost je zjevně neopodstatněná.

8. Úvodem je třeba připomenout, že Ústavní soud je podle čl. 83 Ústavy soudním orgánem ochrany ústavnosti. Tuto svoji pravomoc vykonává mimo jiné tím, že rozhoduje o ústavní stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí a jinému zásahu orgánu veřejné moci do ústavně zaručených základních práv a svobod. Ústavní soud ale není součástí soustavy soudů (čl. 91 Ústavy) a jako takový není povolán k instančnímu přezkumu celkové zákonnosti či věcné správnosti jimi vydaných rozhodnutí.

9. Závěrům obecných soudů, jež při posouzení platnosti odstoupení od předmětné konkurenční doložky vycházely z principu ochrany zaměstnance, nelze z ústavněprávního hlediska nic vytknout. Skrze konkurenční doložku dochází k omezení základního práva zaměstnance na práci, a proto by měla být využita přiměřeně a jen v nezbytně nutných případech. Mimo jiné by konkurenční doložka měla být uzavřena za podmínek, které lze na zaměstnanci spravedlivě požadovat, a to včetně podmínek pro její předčasné ukončení. Jestliže obecné soudy dospěly k závěru, že předmětná konkurenční doložka z pohledu těchto zásad neobstála a tento svůj závěr řádně a racionálně odůvodnily, Ústavnímu soudu nepřísluší do jejich rozhodnutí zasahovat.

10. Ústavní soud proto uzavírá, že upřednostněním ochrany zaměstnance před autonomií vůle účastníků smluvního vztahu při výkladu ustanovení § 310 odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jen "zákoník práce"), obecné soudy nevybočily z mezí ústavnosti.

11. K námitce stěžovatelky týkající se usnesení Nejvyššího soudu Ústavní soud připomíná, že zásah z jeho strany zde přichází v úvahu toliko v případě kvalifikovaných vad nesoucích rysy protiústavnosti, šlo-li by o odepření spravedlnosti coby projevu libovůle nebo v případě absence potřebného odůvodnění. Ústavní soud žádná taková pochybení neshledal. Nejvyšší soud své rozhodnutí řádně zdůvodnil odkazem na svou předchozí judikaturu, ve které se již zabýval výkladem § 310 odst. 4 zákoníku práce.

12. Ústavnímu soudu proto nezbylo než ústavní stížnost stěžovatelky podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, jako zjevně neopodstatněnou odmítnout.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně 5. listopadu 2014

Vojtěch Šimíček v. r.

předseda senátu

http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=2-3203-13_1

